

ئىمە و ئىۋە ڙوانىك بۇ ئايىنده

میوانه کانٹان

بەھەن - بەھەن - كۈزىدە - شۇانى - كارىم -
كلازىت - كاھانى - سامان
تەپىل - دەف - دەزىش
سەنچ - ئامسۇ

● دەرھەتىانى
زىگ كارىنە دىش

سوودلە مىابىنامە ئانى (ھەجىد سالار) دەرىزادە
داراشتىن ئايىش بە تىرىان

به مه بهستی وشیار کردنه و هاندانی خەلکى لە ئاستىكى فراوانى مىلىيدا بۆ وەستانە و دژى هاتنەناوە و سوپای توركىا بۆ ھەرئىمى كورستان لە ھەولىرى پايتەختدا، كۆمەلېك قوتابى پەيانگاى ھوندرە جوانە كان لە ھەولىر و چەند شانۆكارىكى ئارەزومەند بە سەرپەرشتى (سەنتەرى ئالا بۆ يەرەپىدىانى رۆشنېرى قوتاييان) و لە دەرھىنانى ھونەرمەند (رزگار ئەمین) بە ستايلى (شانۆي گەرۆك) رۆزى ٢٠٠٣/٣/٣ نمايشى (ئىمە و ئىۋە ژوانىك بۆ ئايىنده) لە رىرۇيىشتى شارى ھەولىردا بۆ نارەزايى دەربىرين دژى هاتنى سوپای توركىا، لەنیتو ئاپۇرای خەلکدا دوو جار نمايش كراو بۇوه مايهى سەرنجى ئامادەبوان و كەنالە جيا جيا كانى راگە ياندى ناوخۇيى و بىيانى.

دەقە كە لە مىزۇوە ئامادە كرابۇو ۋۆلەرى نمايشە كەش كۆمەلېك زانىارى مىزۇوېي پىويىستى لە تاوانكارىيە كانى تورك لە سەرددەمى دەولەتى عوسانى و توركىيە تازەشە و بەرامبەر كوردى بەخۇرە گرتبوو، بەسەر جەماوەرىكى زۆردا بلاڭىرايە وە.

بېيارە چەند نمايشىكى تر لە شوينى جيا جيا ئەنجام بىرىت، بۆ ئەوهى كەف و كولى ھەستى كوردانەي رېپىوانە كە بەردهوام بىت و كۆبۈنە و قىسىمەن و ھەلۇيىست وەرگرتەن لە ئاست ئەم كىشە چارەنۇرسىزە درېزەي ھەبىت.

(ئەو ھونەرە بە كەشتى و بە تايىھەتىش شانۆيە نوينەرى خۆيەتى و خۆى دەكاتە مىوانى بىۋادە خەلک لە شەقام و گەرەك و بازار و شوينە كەشتىيە كان و لە گەل خەلکدا بۆ ئايىنده كە پېشىنگدارى نەتەوەيى وىيل و سەرگەردا، ئەمە پەيامى يەك يەك بەشداربوان و ھاوكاران و بىنەرانى نماشە كە يە.

قۇلۇدەر

١٥١٤ شەپھىرى چالدىران كە كوردىستانى تىيدا بەشكراو عوسمانىيە كان دەستىيان بەسەر چەند ئىماراتىيەك داگرتۇ خستىيانه ژىير حوكىمانى توركەوه، پاشان لە سەدەي نۆزىدەدا يەك بەدواى يەك لەناواى بىردى.

١٦٦٨ مىرنشىينى بەدلېسىيان خست كە هەلۇخان مىريان بۇو، مىزۋوو بۇمان دەگىرپىتەوه كە هەمۇو حوشترى سوياكەيان بەشى ئەوهى نەكىد كىتىبەكانى ئەو مىرنشىينە بىگۈزىنەوه.

١٨٣٦ مىرنشىينى سۆرانىيان لەناوبرىد كە محمد ياشاي گەورەي مىرى سۆرانى تىيدا شەھىد كرا.

١٨٤٧ مىرنشىينى بۇتان روخيئراو بەدرخان پاشا كە خەونى بە دەولەتى كوردىيەوه دەبىنى دورخرايەوه بۇ دورگەي كرىت لە يۈنان.

١٨٥١ مىرنشىينى بابن روخيئراو شاعيرىيکى گەورەي وەك نالى لە داخى داگىركارى توركان دوور لە حەبىبەو شارەزوور لە غەربىيىدا سەرى نايەوه.

١٨٥٤ شۆرپىشى يەزدان شىرىيان لەناوبرىد.

١٩٠٩ شىيخ سەعىدى باوکى شىيخ مەحمودى حەفيديان لە موصىل لە سىئدارەدا.

١٩١٤ شىيخ عەبدولسەلامى بارزانىيان لەشارى موصىل لە سىئدارەدا.

١٨٣٩

- په یاننامه‌ی زه‌هاویان بهست که يه‌که مین دابه‌شکردنی ره‌سمی کوردستان بwoo.
- ١٨٤٣ په یاننامه‌ی ئه‌رزرو له نیوان تورک و فارسدا بهسترا بـو دیاريکردنی سنورو دابپانی هۆزه‌كانى كورد له يه‌كترى.
- ١٩٢٢ ئه‌و هيوايەی که په یانى سيقەر بـو سەربەخۆبىي به كوردى به خشىبىوو له په یانى لۆزان به دەستى تورك هەلۇھىئىنرايەوه.
- ١٩٢٧ تورك يه‌کەم ولات بwoo كيمياوى بەرامبەر كورد له شۆرشى ئاگریداغى کوردستان به كارهىينا.
- ١٩٣٢ وشهى كوردو كوردستان له نوسراوه‌كانى توركدا قەدەغە كراو به كورد گوترا توركى كىيوي.
- ١٩٣٧ تورك لە گەل عىراق و ئىراندا په یاننامه‌ی سەعد ئابادىيان بهست بـو دژايەتى كردنى داواكارىيەكانى كورد له پارچە‌كانى خۆياندا.

مۆسیقا ژەن

کلارنیت	کارزان رشید	ئەكتىرەكان رزگار مۇمۇد .
. دەف .	ھېرىش ئەحمدە	بەھەمن حاجى .
سەنج .	ئاسق عبدالرحمن	چۈز أسامىيەل .
تەپل .	سامان عبدالكريم	كاردۇ بەھادىن .
		رىيوار حەسىن .
	فوچۇ	بەيار ئاڭىرى .
	سەفين محمد	كۆرسەت عبد الرحمن .
	شىان مستەفا	شۇرش عبد الرحمن .
		پىشەوا عمر .
		رەوەز ئەحمدە .
		ھەردى حسین .

دەرىيىنەر